Nr. 39. We Lwowie, Piątek d. 16 Lutego 1866. **Rok V.**

Wychodzi codziennie o godz. 3ciej po południu.

Przedpłata wynosi:
MIEJSCOWA kwartalnie 3 złr. 75 ct.
" miesięcznie 1 " 30 "
Z przesełką pocztową:
kwartalnie w państwie austrjac. . 4 złr. 80 cnt.
do Prus i Rzeszy niem. 4 tal. 15 sgr.
" Szwecji i Danii . . 6 "
" Francji i Anglii . 23 franków
" Włoch . . . . . 25 "
" Belgii i Szwajcarji 18 "
" Turcji i ks. Nad. 18 "
Numer pojedyńczy kosztuje 8 cnt

GAZETA NARODOWA.

Przedpłatę przyjmują: Bióro Administracji *Gazety Narodowej* przy ulicy Nowej pod l. 291.

OGŁOSZENIA przyjmują się za opłatą od wiersza drobnym drukiem 6 centów, oprócz opłaty stemplowej 30 centów za każdorazowe umieszczenie.

Przedpłatę i ogłoszenia na całą *Francję* przyjmuje jedynie p. *Ludwik Płoński* w Paryżu Boulevard du Prince Eugéne 95; p. *Alojzy Oppelik*, w Wiednin Wollzeile N. 22; *Haasenstein & Vogler*, w Wiedniu Wollzeile N. 9 i w Frankfurcie nad Menem.

LISTY REKLAMACYJNE nieopieczętowane nie ulegają frankowaniu.

Wiadomości z Pesztu i Wiednia.

Od kilku dni krążą w Wiedniu pogłoski o przesileniu ministerjalnem, i mówiono, że nieporozumienie zasadnicze, które istnieje między członkami ministerstwa, mianowicie między reprezentantami idei węgierskiej a państwowej, jest nie do załagodzenia, i że minister stanu ma ustąpić. Z Pesztu odwrotnie dochodziły wieści, iż hrabia Esterhazy miał się podać do dymisji.

Dziś wszystko wprawdzie przycichło, ale są niektóre oznaki, że istotnie nie wszyscy członkowie centralnego rządu z jednego się zapatrują stanowiska na kwestję węgierską, i na sposób jej rozwiązania.

Po ukazaniu się węgierskiego adresu, zaraz organ urzędowy, *Wiener Abendpost*, wystąpił z oświadczeniem, że rząd na żaden wypadek „nie zezwoli na utworzenie ministerjum węgierskiego i przywrócenie municypiów.“

Zdawało się na oko, że tak stanowcze wystąpienie było wynikiem obrad ministerjalnych, i że tak absolutna negacja praw węgierskich stanowi program całego ministerstwa.

Tymczasem pokazało się, że ani minister hr. Esterhazy, ani kanclerz nadworny, hr. Majlath, o tej ekspektoracji dziennika urzędowego (wiedeńskiego) nic nie wiedzieli, a co więcej, nastawali później jeżli nie na zmianę, to na modyfikację myśli głównej tego artykułu.

Osobiście hr. Esterhazy miał wykazywać, że krok uczyniony jest wielce niepolitycznym, bo nawet tych posłów, którzy dotychczas się chwieją, i nie wiedzą czy się mają przyłączyć do partji konserwatystów czy nie, utwierdzi w przekonaniu, że nie ma dla nich zbawienia, jak w solidarności z partją adresową. Znając zaś usposobienie i tradycje Węgrów, nie trudno przewidzieć, że po tak szorstkiej odprawie urzędowej, partje się bardziej jeszcze skupią, i projekt adresu przejdzie większością głosów daleko znaczniejszą, niżby się spodziewano.

Hr. Esterhazy chciał zrobić z tej na pozór małej rzeczy — kwestję gabinetową. Był moment, że minister stanu chciał tą samą pójść drogą, ale skończyło się na zawieszeniu broni, głównie z tej przyczyny, że, jak z góry oświadczono, niepotrzebnieby w tym momencie pomnożano trudności.

Dziennik wspomniany na wpół odwołał swoje kategoryczne orzeczenie.

Powiada, że nie myślał razem odmawiać i odpowiedzialnego ministerjum i municypiów, tylko zdawało mu się, że odpowiedzialne ministerstwo nie da się pogodzić z wolno obradującemi kilkudziesięciu municypiami.

Nie dało się podobno naprawić, co się od razu popsuło; bo ustawy z r. 1848 miały na uwadze tę anomalię, i dla tego zostawiły urządzenie komitatów do czasów późniejszych. XVI. artykuł tych ustaw bowiem traktuje tylko o funkcjach prowizorycznych urzędów komitatowych, i daje tylko wskazówki, jaka ma być administracja komitatów tymczasowa (od §. 2 lit. *a—h*), a co się tycze organizacji stałej, o tej orzeka §. 1. art. powyższego: „projekt do ustawy ma być przedłożony przez ministerjum na przyszłej kadencji“ — to znaczy: że ustawę o municypiach wyrobić ma ministerjum odpowiedzialne, tem samem nie będzie sprzeczną z tą kreacją rządową. Słychać, iż w najwyższych sferach postanowiono wszelkie zapory przełamać, byle dójść raz do kompromisu. Nieprzerwalność praw ma być przeprowadzona w sposób dobrze obmyślany.

Gdy adres Izby niższej tylko ogólnikowo okazuje gotowość do rewizji ustaw z r. 1848 i gotowość do oznaczenia spraw wspólnych, to Izba wyższa ma w swym adresie określić szczegółowo te ustawy z r. 1848, które powinny być zmienione lub usunięte, i wskazać szczegółowo te sprawy wspólne, które Węgry razem z innemi ludami Austrji załatwiać pragną, i w sposób, w jaki to czynić zamierzają.

Na podstawie tych oświadczeń w adresie Izby wyższej, będących niejako komentarzem adresu Deaka, ma król w odpowiedzi na te adresy oba wezwać sejm, aby istotnie w tym duchu zajął się rewizją ustaw z r. 1848 i określeniem traktowania spraw wspólnych.

Postanowienia sejmu, jeśli przejdą przez Izbę wyższą, już będą obowiązujące dla reprezentacji kraju, a temsamem dla narodu.

Wtedy korona przywróci prawa z r. 1848, ustanowi *ad hoc* ministerjum, które będzie podpisywać rozporządzenia, obowiązujące kraj (III. artykuł §. 3. praw z 1848), wtedy też i kwestjonowane prawa i zmiany ich wejdą w treść dyplomu inauguralnego. Akt koronacji usunąłby resztę trudności.

Takie ma być dziś zapatrywanie się w sferach najwyższych.

W każdym razie i dziś szanse zgody się nie zmniejszyły; przeciwnie, zdaje się, że świat finansowy od d. 12. b. m. ma jakieś lepsze wiadomości, bo od tego dnia zaczynają większe domy kupować i kursa się podniosły.

Sejmowe.

Wczoraj nie było prawie rozpraw nad statutem dla Krakowa. Obrady ograniczyły się do odczytywania projektu komisji i głosowania. Tym sposobem stało się, iż od §fu 29. doszła Izba w uchwalaniu aż do 87. Pozostało 41 paragrafów, które dzisiaj będą uchwalone.

Zgodzono się przed obradami, aby i §§. 38 i 39, dzielące wyborców na pięć kół wyborczych, przyjąć bez debaty.

A są to najważniejsze paragrafy w całym statucie, jedyne, które zmienić koniecznie wypadało.

Lecz stało się. Przyczynę tego zaniedbania przypisać należy rozstrzeleniu liberalnych żywiołów sejmowych. Teraz dopiero zaczynają się skupiać i właśnie, wypracowują program polityczny, który w sejmie przeprowadzać mają. Koło to poselskie już się poczęło formować. Liczy obecnie wyżej 50 członków. Narady swe odbywa tymczasowo w sali Izby adwokackiej. Ale gdy ta lokalność jest za małą, więc oglądają się za inną. W roku 1863 Rada miejska ofiarowała kołu poselskiemu do obrad poufnych mniejszą salę radną. Zapewne i teraz nie odmówi, gdyby się do niej udano.

W ostatnich dniach pracowały komisje prawie wszystkie bardzo pilnie. Kilka wniosków przygotowano. Wniosek komisji edukacyjnej już poszedł do druku. O ile słyszymy o jego treści, nie odpowiada on zapatrywaniu się większości i ulegnie zapewne w Izbie znacznym zmianom.

Sprawozdanie

komisji prawniczej o projekcie do ustawy, regulującej przeprowadzenie egzekucji sądowej na rzeczy ruchome.

Wysoki sejmie!

Między petycjami i zażaleniami, wniesionemi do Wysokiego sejmu przeciw nadużyciom przy wystawieniu wekslów, znachodzą się także zażalenia przeciw sposobowi wykonania egzekucji na rzeczy ruchome.

Zażalenia te nie odnoszą się atoli wyłącznie do egzekucji w procesach wekslowych, ale raczej do ogólnych postanowień o egzekucji i niewłaściwem tychże zastosowaniu.

Komisja prawnicza uważała zatem za rzecz konieczną, wydzielić ten przedmiot od sprawy wekslowej i przedstawić go Wysokiemu sejmowi w następującem sprawozdaniu:

Przy przeprowadzeniu egzekucji na rzeczy ruchome uwzględniało ustawodawstwo nasze dwa kierunki, mianowicie: pragnęło z jednej strony prowadzącemu egzekucję umożliwić zupełne zaspokojenie należytości, — a z drugiej strony chciało usunąć z pod egzekucji takie ruchomości, których ubytek odjąłby dłużnikowi dalszy sposób do pracy i zarobkowania, albo wyrządziłby mu wielką stratę lub zniewagę przy nieznacznej korzyści dla wierzyciela, egzekucję popierającego.

Z tych względów usunął §. 453 post. sąd. z pod egzekucji niektóre ruchomości tamże wymienione, a dekret nadworny z d. 7. kwietnia 1826 liczba 2.178 rozporządził, że przedmioty potrzebne do zwykłego prowadzenia gospodarstwa lub użytkowania majętności nieruchomej, stanowią przynależytość tejże w myśl §§. 296 i 290 ust. cyw., i tylko łącznie z nią egzekucji poddane być mogą.

Postanowienia temi ustawami objęte okazały się ze względu ekonomii narodowej tem potrzebniejszemi, ile że ludzie, pozbawieni narzędzi do zarobkowania, przestają być siłą produkcyjną i podatkującą, i nadto stają się częstokroć ciężarem dla kraju, a gospodarstwa gruntowe, ogołocone ze zasobów i narzędzi do uprawy pól, nie mogą nieść odpowiedniego dochodu; postępowanie więc takie, z przyczyny zmniejszonej produkcji jest szkodliwem tak osobom bliżej interesowanym, jako też i krajowi.

Atoli doświadczenie uczy nas, że zbawienne postanowienia ustaw powyższych nie znajdują w praktyce zastosowania wszechstronnego, ponieważ organa sądowe, którym wykonanie egzekucji zwykle poruczone bywa, nie wchodzą częstokroć w dochodzenie natury i właściwości rzeczy, do protokołu grabieży zapisanych, — a sądy przyjmują je bez bliższego rozpoznania i dochodzenia w kierunku wspomnionym.

Tym sposobem dzieje się często, że zagrabioną zostaje odzież niezbędna, narzędzia rzemieślnicze lub rolnicze, albo ostatni korzec zboża do zasiewu potrzebny, lub ostatnia sztuka bydła zaprzęgowego.

Z tych powodów przedstawia komisja prawnicza wniosek:

„Wysoki sejm raczy na podstawie §. 19. *a*) statutu krajowego, uchwalić projekt do następującej ustawy:

Artykuł I.

C. k. sądom poleca się, aby przy egzekucjach na ruchomości przestrzegały jak najściślej postanowień §. 453 post. sąd. i dekretu nadwornego z d. 7. kwietnia 1826 liczba 2 178 względem rzeczy z pod egzekucji wyjętych, i w tym celu organom egzekucję wykonującym nakazywały dochodzić z urzędu, ażali ruchomości, pod egzekucję podciągnąć się mające, nie należą do rzeczy wyjętych z pod egzekucji na mocy powyższych ustaw, i zapisywać te okoliczności, tudzież oświadczenie dłużnika, a według potrzeby poświadczenie urzędu gminnego lub innych świadków do protokołów egzekucyjnych.

Artykuł II.

Gdyby protokół sprzeciwiał się powyższym postanowieniom, lub zawierał niedokładności, należy bezzwłocznie z urzędu w myśl tej ustawy zarządzić w pierwszym wypadku ponowne przeprowadzenie, w drugim zaś stosowne uzupełnienie aktu egzekucyjnego.“

Lwów d. 13. lutego 1866 roku.

Przewodniczący:
Franciszek Smolka.

Sprawozdawca:
Julian Ławrowski.

Przegląd polityczny.

Przesilenie ministerjalne jest dziś głównym tematem artykułów wstępnych dzienników wiedeńskich. Mianowicie dzienniki centralistyczne z niepospolitą skwapliwością rejestrują wszelkie w tej mierze obiegające pogłoski, a gdy jedne z nieukrytym żalem zapisują doniesienie o załatwieniu sporu między hr. Belcredim a Majlathem i Esterhazym, dodając na pocieszenie swoje, że to tylko chwilowo, tymczasowo zażegnano burzę, piszą drugie, jak *N. fr. Presse*, że w sprzeczności z tą wiadomością o załatwieniu sporu, obiegała d. 14. bm. na giełdzie wiedeńskiej pogłoska, iż hr. Belcredi już się podał do dymisji. Powodem tego stanowczego ze strony ministra stanu kroku, miał być stawiany z jego strony żądaniu węgierskiemu opór mianowania ministerstwa węgierskiego przed przeprowadzeniem pojednania. W piątek, tj. dziś, odbyć się miała w Peszcie konferencja ministerjalna, która ma w tym względzie rozstrzygnąć.

W Izbie panów sejmu **węgierskiego** na posiedzeniu z 13. bm. uchwalono, jak już wspominaliśmy, większością 136 głosów przeciw 35 wystosować osobny do tronu adres. W rozprawach nad wnioskiem Festeticsa, żądającym adresu osobnego, i Palffiego, który przeciw osobnemu adresowi przemawiał, brało 30 mowców udział. Do ułożenia tego osobnego adresu wybrać miano wydział z 30 członków. Głosowanie przedsiębrano natychmiast, a na posiedzeniu dnia następnego odbytem ogłoszono nazwiska 29 do wydziału wybranych członków, gdyż trzydziesty nie otrzymał absolutnej większości głosów.

Lloyd dowiaduje się ze źródła, które uważa on za autentyczne, że ciągłości prawa w Węgrzech stanie się zadość we wszystkich punktach. Nawet najgłówniejsza część żądań ma być podobną do osiągnięcia. Po doręczeniu adresu będzie sejm wezwany, ażeby ciągnął dalej przyrzeczone w nim obrady ku załatwieniu kwestyj konstytucyjnych i przygotował odnośne projekta ustaw. Ale ponieważ tylko koronowany król może sankcjonować ustawy, ma Jego ces. Mość do aktu koronacji i sankcjonowania ustaw mianować węgierskie ministerstwo ad hoc, może tylko prezydenta ministrów i ministra spraw wewnętrznych, którzy będą kontrasygnować ustawy. Dalszy los ministerstwa po sankcjonowaniu ustaw względem uregulowania prawnopolitycznych stosunków, zawisł od porozumienia się między koroną i sejmem.

W sejmie **wyższo-austrjackim** wniósł d. 13. bm. wydział szkolny w sprawie urządzić się mającego gimnazjum realnego w Ried, aby wydział krajowy na przyszłej kadencji zdał sprawę, czy w Austrji niższej mają być zaprowadzane gimnazja realne, zkąd wziąć środki na opędzenie wydatków, i czy prośba miasta Ried o urządzenie takiego w tym mieście gimnazjum ma być uwzględnioną? Ten sam wydział wnosi, aby propozycji biskupa Lincu względem objęcia kosztów zaopatrzenia wdów i sierot po nauczycielach, na fundusz krajowy, nie uwzględniać teraz, by jednak polecić wydziałowi krajowemu przedłożenie odpowiednich wniosków na przyszłej kadencji. Wniosek ten wydziału przyjęto. Komisarz rządowy odpowiedział na tem posiedzeniu na dawniejszą interpelację Wiesera względem wynagrodzenia ze strony rządu gminie Linc kosztów, ponoszonych z powodu oddanej jej policji. Komisarz oświadczył, że to żądanie miasta zasługiwałoby wtedy tylko na uwzględnienie, gdyby oddane gminie sprawy policyjne obejmowały także policję państwową; ponieważ jednak oddano miastu tylko policję miejscową, więc miasto do wynagrodzenia nie może sobie rościć prawa.

W **styryjskim** sejmie rozpoczęły się d. 13. bm. obrady nad wnioskiem o reprezentacjach powiatowych.

Sejm **morawski** odstąpił na wniosek wydziału komunikacyjnego od zamiaru budowania kilku dróg żelaznych projektowanych, uchwalono jednak wspierać prywatnych, którzyby mieli zamiar drogi te budować.

Krak. Ztg. pisze, że ministerstwa stanu i wojny ze względu na ustawę z d 5. marca 1862, orzekającą autonomię gmin, postanowiły aby rozporządzenie cesarskie z dnia 19. grudnia 1853, mocą którego inwalidzi i wysłużeni wojskowi przed wszystkimi innymi powinni być przyjmowani do służby gmin, tudzież przepis ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 12. czerwca 1854, polecający wydziałom krajowym nadawanie nasamprzód posad opróżnionych takim wojskowym wysłużonym i inwalidom, aby więc rozporządzenia i przepisy powyższe odtąd nie były uważane jako rozkazy i koniecznie przeprowadzane, lecz aby jedynie starano się osiągnąć ten cel obudzeniem uczuć patrjotycznych.

Do *Presse* piszą z Wenecji, że ułaskawiono tamże sześć osób, skazanych przed dwoma laty przez sądy wojskowe za zdradę główną. Także w Udine ułaskawiono trzech przestępców politycznych. To, równie jak okoliczność, że ministerjum sprawiedliwości zażądało wszystkich aktów odnoszących się do procesów, które od czasu ostatniej wojny przeprowadzone zostały, zapowiada, jak pisze korespondent *Presse*, że wkrótce będzie udzielona amnestja powszechna.

Z Wiednia piszą do *Pester Lloyda* pod dniem 12. b. m.: „Odpowiedź Austrji na ostatnią notę pruską z dnia 27. stycznia, ma być nader spokojna i zarazem stanowcza. Austrja przyznaje w niej bezwarunkowo, że tak dobrze nie ma prawa samoistnie zarządzać Holsztynem, jak Prusy Szlezwikiem, lecz podnosi stanowczo, że sprawowanie rządów w Holsztynie oddano jej ugodą gasteinską tak zupełnie i wyłącznie, jak Prusom w Szlezwiku, i że tak samo, jak się nie trzyma bynajmniej za uprawnioną do mięszania się w pruską administrację w Szlezwiku, tak też musi sobie zastrzedz zupełną wolność własnej administracji w Holsztynie, i nie może nikomu przyznać prawa do mięszania się w jej sprawy. Przechodząc do szczegółowego wypadku, oświadcza taż odpowiedź, iż Austrja postępuje prawnie, jeżeli w obrębie ustaw, bez naruszenia prawnego posiadania i nie przesądzając ostatecznemu rozstrzygnieniu, zostawia każdemu pretendentowi możność starania się o uznanie swych pretensyj. Przytem dodaje to wyraźne zapewnienie, że i Prusy, gdyby swoje interesa w Holsztynie w podobny sposób zechciały popierać, nie doznają ze strony Austrji by najmniejszej przeszkody. Nakoniec podnosi odpowiedź, że Austrja jeżeli od kogo, to najmniej od Prus spodziewała się doczekać jakiegoś zażalenia z powodu mityngu w Altonie, skoro właśnie Prusy ociągając się z przystąpieniem do propozycji austrjackiej, zmierzającej do rozciągnięcia związkowej ustawy o stowarzyszeniach z r. 1854 na całe Niemcy, wprawiły Austrję w takie położenie, że przeciw takiemu mityngowi nie mogła z odwołaniem się do ustaw wystąpić.

Prusy. Jako dodatek do charakterystyki wrażenia, jakie sprawiła uchwała najwyższego trybunału w Prusiech, posłużyć może wiadomość, podana w najnowszych dziennikach berlińskich. Mianowicie opowiadają, że stany w księztwie Waldek chcą zaproponować, ażeby wypowiedziany został stosunek ich kraju z najwyższym trybunałem berlińskim, który podług ugody jest dla rzeczonego księztwa w kwestjach prawnych także najwyższą instancją.

---

34. posiedzenie sejmowe.

Posłów obecnych było 114, i prędzej się cokolwiek zebrali, niż to na ostatnich posiedzeniach bywało.

Interpelacja posła Kajetana Agopsowicza do p. komisarza rządowego opiewa: „Wyczytawszy w Kronice *Gazety Narodowej*

z dnia 4. lutego w korespondencji z nad Prutu o odbytej u pewnego obywatela rewizji, starałem się o pewniejsze w tym względzie wiadomości, które też otrzymałem, a to: Dnia 31. stycznia br. o godz. 2 po północy usłyszał p. Kajetan Bogdanowicz, właściciel wsi Widynowa pow. śniatyńskiego, mocne stukanie do okna; sądząc że gore, zerwał się przestraszony ze snu, a otworzywszy drzwi, ujrzał przed sobą urzędnika z pow. urzędu śniatyńskiego i dwóch c. k. żandarmów. Urzędnik przeprosiwszy go za bezwzględne postępowanie, oświadczył, że z nakazu p. naczelnika powiatowego, p. Lachowskiego, ma przedsięwziąć ścisłą rewizję domu. Zapytany o pisemny wyrok lub uzasadniony nakaz sądowy, odpowiedział, że takowego nie ma i tylko jedynie nakaz p. naczelnika powiatowego otrzymał — i rewizję odbył.

Zważywszy, że taki napad i najazd na dom spokojnego obywatela jest oczywistem lekceważeniem i naruszeniem prawa z dnia 27. października 1862, i nie zgadza się ani z duchem praw w państwie konstytucyjnem, ani ze zasadami rządzenia, wypowiedzianemi przez teraźniejszy rząd;

zważywszy, że taki wybryk naczelnika powiatowego wyrachowany jedynie, jak się zdaje, na uzyskanie pochwał i wyszczególnienia od władz przełożonych, a tem zapewnienia sobie dalszej promocji, rodzi tylko nieufność i nienawiść ku Wys. rządowi: czuję się być obowiązanym zapytać JW. komisarza rządowego:

1) Jakich środków Wys. rząd użyć zamyśla, by na przyszłość zasłonić spokojnych mieszkańców przeciw samowoli urzędników?

2) Czy naruszający prawa obowiązujące naczelnik będzie do odpowiedzialności pociągnięty, i w myśl §. 4. ustawy z d. 27. października 1862 ukarany?

K. Agopsowicz, poseł kołomyjski.

Gutowski, Rutowski, Geringer, Boczkowski, Morgenstern, Zbyszewski, Rydzowski, Rejzner, Kabat, Cywiński, Koczyński, Krzysztofowicz, Hubicki, Polanowski, Fredro, Wężyk, Kozłowski, Skrzyński, Grocholski, Hausner, Golejewski.

Wnesenie o podatku zarobkowym brzmi:

„Wysokij sojm izwołyt uchwałyty:

„Preporuczaje sia Wydiłowy krajewomu, szczoby nad doteperisznym zakonom zarobkowym-remesłnyczym zastanowył sia, i ukazał na nesprawedływoje zastosowanie jeho do Hałyczyny, i obdumał odpowidnijszyj sposib nałożenia reczenoho podatku na nasz kraj, i szczoby nakonec postawył jeszcze sej kadencji sejmowoj wnesenie w tom predmeti Wysokomu sojmowy do uchwały.

Lwiw, 15. lutoho 1866.

podp. *Trochanowskij,*
wneskodatel."

Licząc wniosek p. Gutowskiego o statut dla miasta Nowego Sącza, którą to sprawę zaraz przydzielono komisji specjalnej, liczba wniosków samoistnych dosięgła z dniem wczorajszym 83, cyfra petycyj 1.348 (między temi najważniejszą jest prośba miasta Stanisławowa o wyrobienie pozwolenia na czytelnię), podziału administracyjnego Galicji dotyczyły 3 prośby.

Pomiędzy petycjami wczoraj załatwionemi jest (prócz wymienionych we wczorajszym numerze *Gaz. Nar.*) prośba gminy Konieczkowa o niesłuszne oszacowanie katastralne i o pożyczkę. Stosownie do tych dwóch przedmiotów odesłano wyciągi z niej do komisji katastralnej i do Wydziału krajowego. Dalej odesłano prośbę Aleksandra Miazgi z Brzosteckiego z zażaleniem na egzekucję podatków i należytości do prezydjum namiestnictwa, celem zbadania i zadośćuczynienia, a po części dla przyspieszenia.

Bardzo ciekawe były zażalenia gmin Kaniowa (czy Kamienia), Bestwińskiego, Bestwiny i Bestwinki (w Wadowickiem) na zagrożenie ich własności przez dwór. Powiadają oni, że dopóki polscy panowie byli, nigdy nie doznawali krzywd, ale gdy dobra zakupił skarb arcyksięcia Albrechta, i nastały niemieckie sądy, są nieustannie zagrożeni w swej własności (jakiej — nie mówią), a reprezentant tegoż skarbu, jakiś p. Erlach, powiedział im wyraźnie, że możemy się wynieść do Prus, lub abyśmy się potopili, to nas będzie mniej, i lepiej pozostałym. Szkoda tylko że petycja nie zawierała żadnych faktów rzeczywistego pokrzywdzenia i dowodów. Izba więc musiała podług regulaminu przejść nad nią do porządku dziennego.

Niemniej zajmującą była skarga Hnata Duba z Samborskiego, którego przy stawce wojskowej komisja podejrzywając, że udaje głuchotę, na 10 tygodni odda a pod obserwację do szpitalu wojskowego. Ztamtąd puszczono go, przekonawszy się, że faktycznie głuchy, ale wkrótce potem otrzymał biedak Zahlungsauflage na uiszczenie kosztów szpitalnych. Skargę tę zalecono prezydjum namiestnictwa do uwzględnienia.

Z porządku dziennego przeszła także Izba nad petycją gminy Zabłotowa, po niemiecku pisaną, a przez włościan krzyżykami bez żadnej legalizacji podpisaną o zastanowienie egzekucyj sądowych do pomyślniejszych czasów.

Petycję reprezentacji m. Stanisławowa o statut, odstąpiono w krótkiej drodze komisji specjalnej.

O wszystkich tych petycjach referował p. **Boczkowski** Juwenal. Sprawozdawcą petycji galicyjskiego Tow. agron. o uwolnienie Dublańczyków od stawki wojskowej był **Paszkowski**; trzeci sprawozdawca komisji petycyjnej **Kozłowski** przedstawił użalenie gminy Dobromila na kilkakrotne ze strony tamtejszego naczelnika, tudzież komisarza obw. Hausknechta usunięcie wyboru burmistrza Michała Barańskiego, powszechne zaufanie mającego, a mianowanie innego z własnego ramienia. Izba zaleciła Wys. namiestnictwu dochodzenie tej sprawy i zarządzenie nowego wyboru pod bezparcjalnym kierunkiem.

Po załatwieniu tych petycyj przystąpiono do obrad dalszych nad statutem miasta Krakowa. Komisja korzystając z jednego dnia przerwy w posiedzeniach, wzięła pod rozwagę wszystkie możebne poprawki i zmiany, i zestawiła je w osobnym drukowanym dodatku. Po części te, a po części inne względy sprawiły, że uchwały wczoraj szły jak z płatka i bez dyskusji lub z niewielkiemi poprawkami (przy §. 29 na wniosek Gołuchowskiego, wsadzono pomiędzy prawo głosowania mających pod lit. *g* także magistrów chirurgii) — uchwalono aż do §. 63, głosując nad każdym z osobna. Przy §. 32 Krzysztofowicz, powołując się na wypadek z p. Ignacym Kamieńskim w Stanisławowie r. 1862, chciał, aby tymczasowo od prawa wybierania byli wykluczeni tylko ci, przeciw którym wytoczone jest śledztwo „specjalne", i tylko do ukończenia sprawy. Poprawka ta jednak nie utrzymała się, gdyż projektowany §. dostatecznie stylizuje to samo.

Przy §. 63 wniósł **Skrzyński Ludwik**, aby nie §§fami, lecz tytułami głosować dla skrócenia. **Koczyński** go poparł, a sprawozdawca z radością przyjął tę propozycję. Gdy się Izba na to zgodziła, przyjęto następnie tytuł 11 bez dyskusji, a tytuł 12 po niedługiej rozprawie z panem komisarzem rządowym przy §. 70, 13). Pan komisarz żądał opuszczenia tego ustępu, ponieważ prawo propinacji miasta Krakowa jest zakwestjonowane, a konsensa o oberże, wyszynki i kawiarnie tylko władza polityczna może wydawać a nie Rada miejska (patrz niżej). Burmistrz **Seidler** w dłuższej przemowie i sprawozdawca **Zyblikiewicz** bronili jednak starego prawa gminy krakowskiej, opierając się na ustawach senackich, których prawomocność dotychczas nie mogła być zniesioną, bo inaczej gmina postradałaby główną część swojego dochodu. Ustęp ten zachowano też w nadziei, że zakwestjonowanie prawa propinacji w Krakowie, nie zakwestjonuje statutu. Na żądanie wszakże p. komisarza opuszczono w §. 70 ustęp 6ty jako ogólnikowy.

Podajemy tu po porządku wszystkie uchwalone wczoraj §§fy, od 29. lit. *f.* do 85. Numerowanie naturalnie jest mylne, gdyż dopiero przy trzeciem czytaniu się poprawi.

Dziś dalsze rozprawy nad tym przedmiotem.

f) przełożeni, profesorowie i nauczyciele wszystkich zakładów naukowych, utrzymywanych kosztem państwa, kraju lub gminy;

g) adwokaci, notarjusze i doktorowie wszystkich wydziałów, magistrowie, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej;

h) korporacje, stowarzyszenia i zakłady, których zarząd techniczny ma siedzibę w Krakowie, jeżeli z własnego majątku lub dochodu opłacają w gminie od roku tytułem podatku, (nie licząc dodatków) przynajmniej 150 zł. w. a.

i) klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie i żeńskie.

k) oficerowie i do wojskowości należące osoby z tytułem oficerskim, jeżeli się znajdują w stanie stałego spoczynku, lub jeżeli z zastrzeżeniem charakteru wojskowego dymisję wzięli (z §. 1. projektu rządowego do ordynacji wyborczej).

§. 30. Współwłaściciele i współdożywotnicy jednej nieruchomości, mają wszyscy razem jeden tylko głos. Również spółce handlowej lub przemysłowej służy tylko jeden głos, bez względu na liczbę spólników. Nieruchomość uważa się jako jedna, dopóki w księgach gruntowych jedno stanowi ciało.

§. 31. Dopóki rzecz nieruchoma jest pod dożywociem, prawo głosowania właściciela tejże zostaje w zawieszeniu.

Oficerowie w służbie będący, równie jak osoby wojskowe z tytułem oficerskim w służbie zostające, tudzież osoby wojskowe, należące do szeregowców lub do niższych stopni z wyłączeniem rezerwistów niepowołanych, wyjęci są od prawa wybierania (z §. 2. projektu rządowego do ordynacji wyborczej.)

§. 32. Prawo karne postanowi, czyli i na jak długo z wyrokiem karnym utrata prawa wybierania i obieralności jest połączoną.

Tymczasowo od prawa wybierania są wykluczeni:

a) osoby winnemi zbrodni uznane:

b) osoby z powodu zbrodni pod śledztwem zostające, przez czas śledztwa;

c) ci, którzy zostali uznanymi za winnych przestępstwa kradzieży, oszustwa, przeniewierzenia albo uczestnictwa w tych przestępstwach (§§. 460, 461, 464 kod. karn.);

d) krydatarjusze i ci, względem których pertraktacja ugody z wierzycielami rozpoczęta została, dopóki trwa pertraktacja upadłości lub ugody z wierzycielami, a po jej ukończeniu wtedy, gdy dłużnik za winnego występku z §. 468 kodeksu karn. uznanym zostanie.

§. 33. Każdy wyborca winien głosować osobiście i głosuje tylko raz jeden z własnego przymiotu.

§. 34. Korporacje, stowarzyszenia i zakłady głosują przez zastępców prawnych lub statutami wskazanych, lub też przez pełnomocników do tego wybranych

Klasztory i zgromadzenia duchowne męzkie głosują przez swoich przełożonych — klasztory zaś i zgromadzenia duchowne żeńskie, przez umocowanych do tego zastępców.

Współwłaściciele i współdożywotnicy nieruchomości, tudzież spółki handlowe, celem wykonania prawa głosowania, mianują wspólnego pełnomocnika.

Niewiasty prawo głosowania mające, głosują przez swoich mężów lub pełnomocników. Zastępcami lub pełnomocnikami w powyższych przypadkach mogą być tylko osoby, mające prawo głosowania. Ojcowie, opiekunowie i kuratorowie głosują za małoletnich i bezwłasnowolnych. Zastępca lub pełnomocnik nie może zastępować więcej niż jedną osobę, i winien wykazać się pełnomocnictwem.

§. 35. Obieralnymi na członków Rady miejskiej są wszyscy członkowie gminy prawo głosowania mający, którzy 30 rok życia ukończyli.

§. 36. Wyjęci są od obieralności:

a) osoby wojskowe w czynnej służbie zostające;

b) czynni urzędnicy i słudzy ze skarbu publicznego płatni, z wyjątkiem profesorów i nauczycieli uniwersytetu i akademii technicznej;

c) płatni urzędnicy i słudzy kraju, gminy i zakładów gminnych z wyjątkiem lekarzy;

d) osoby, które mają spór sądowy z gminą;

e) dzierżawcy dochodów gminnych.

§. 37. Wykluczeni od obieralności są:

a) osoby, które jako winne uznane zostały wykroczenia z chciwości zysku lub przeciwko obyczajności publicznej popełnionego;

b) osoby, które uznane za winne przestępstwa z chciwości zysku lub przeciw obyczajności publicznej popełnionego (§§. 501, 504, 511, 512, 515, 516 kod. kar.)

c) osoby, które z powodu przewinienia służbowego, z chęci zysku popełnionego, w drodze dyscyplinarnej utraciły urząd lub służbę.

§. 38. Celem dopełnienia wyborów będą podzieleni wyborcy na trzy koła wyborcze:

w pierwszem mieścić się będą wyborcy wymienieni w §. 29. pod literami *c, d, e, f* i *g i k;*

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 29. pod lit. *a;*

w trzeciem trudniący się handlem, przemysłem lub przedsiębiorstwem, wymienieni w §. 29. pod lit. *b* i *h.*

§. 39. Drugie i trzecie koło będzie nadto podzielone na dwa oddziały według wysokości podatków przez wyborców opłacanych.

Tym końcem ułożone być mają spisy wyborców w porządku wysokości opłacanego w kole drugiem podatku zwyczajnego, gruntowego lub domowego, a w kole trzeciem podatku zarobkowego, poczynając w obydwóch od najwyżej, a kończąc na najniżej opodatkowanych — w porządku wysokości cyfry podatkowej.

Suma podatków tak uporządkowanych, podzieloną będzie w każdem z powyższych dwóch kół na dwie połowy, a wyborcy pierwszą połowę ogólnej sumy podatkowej opłacający, stanowić będą w swojem kole pierwszy oddział wyżej opodatkowanych, zaś należący do drugiej połowy, oddział drugi niżej opodatkowanych.

§. 40. Liczba wybrać się mających radców miejskich będzie zarówno podzielona pomiędzy rzeczone trzy koła wyborcze. W kole drugiem i trzeciem każdy oddział wybierze połowę radców na toż koło do wyboru przypadających.

§. 41. Spisy wyborców sporządzane będą według wyżej przywiedzionych kół wyborczych, i to w kole drugiem i trzeciem w porządku wysokości opłacanego podatku, i obejmować mają imiona i nazwiska wyborców, (§. 39.), oznaczenie tytułu, na którym się prawo ich głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem wymienienie realności z numeru i dzielnicy miasta; w kole zaś trzeciem wymienienie rodzaju handlu, rzemiosła lub przemysłu, tudzież przy wyborach koła pierwszego, których tytuł głosowania opiera się jedynie na kwocie podatkowej, jak niemniej w kole drugiem i trzeciem bez wyjątku obejmować mają cyfrę podatkową.

§. 42. Każdy wyborca ma tylko jeden głos, i to w tem kole wyborczem, na którego spisie zamieszczonym będzie. Zasadą do tego zamieszczenia jest główne zatrudnienie wyborcy.

I tak: kupcy, rękodzielnicy, lekarze praktykujący, którzy zarazem są posiadaczami realności, winni być zamieszczeni pierwsi w kole trzeciem, ostatni zaś w kole pierwszem.

Wolno jednak każdemu wyborcy, mającemu prawo głosowania i w innem kole wyborczem żądać przeniesienia siebie do tego koła w drodze reklamacji.

§. 43. Przynajmniej na 6 tygodni przed rozpoczęciem wyborów, mają być spisy wyborców w urzędzie miejskim do przejrzenia wystawione, a w ogłoszeniu o tem wyznaczony będzie termin dni 14 do wniesienia reklamacyj przeciw tym spisom.

O reklamacjach, które w tym terminie wniesione zostaną, rozstrzyga ostatecznie w dniach 8miu komisja, przez Radę miejską z jej grona do tego wybrana, i ogłosi uchwałę swoją przybiciem onej w magistracie, a to w miejscu do obwieszczeń urzędowych przeznaczonem.

Stosownie do zapadłych orzeczeń, od których nie ma odwołania, nastąpi niezwłocznie sprostowanie spisu wyborców.

W ostatnich trzech dniach przed wyborami nie mogą być czynione żadne zmiany w tym spisie.

§. 44. Przy pierwszych wyborach naczelnik magistratu, następnie zaś prezydent miasta Krakowa, jako naczelnik gminy, rozpisuje wybory przynajmniej na 8 dni przed rozpoczęciem onychże, a w ogłoszeniu oznaczy czas i miejsce wyborów — równocześnie zawiadamia o tem polityczną władzę krajową i wydział krajowy.

§. 45. Po ogłoszeniu wyborów przesłane będą wyborcom karty legitymacyjne, które przy podaniu głosów zwróconemi być mają.

§. 46. Przy wyborach mają być zachowane następujące przepisy:

Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej ma być przez koło lub przez oddział wyborczy obranych.

W razie, gdyby głosujący większą liczbę nazwisk podał, tylko pierwsi z kolei liczeni być mają.

Dla zapobieżenia temu, odbiorą głosujący wraz z legitymacją na wyborców, także blankiet oznaczony liczbą porządkową osób wybrać się mających.

Po upływie czasu na głosowanie wyznaczonego przystąpi komisja wyborcza do obliczenia głosów.

Wybranymi są ci, którzy uzyskali w oddziale wyborczym największą liczbę głosów.

Jeśliby kto w dwóch lub więcej oddziałach wybranym został, winien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale wybór przyjmuje; a w takim razie w innych oddziałach za wybranych mają być uważani ci, którzy po ostatnim wybranym członku najwięcej otrzymali głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga losowanie przez przewodniczącego komisji przedsięwzięte.

Głos dany osobie, niemającej prawa obieralności, jest co do tej osoby nieważny.

Po zamknięciu wyborów przedłożą komisje wyborcze Radzie miejskiej spisane tego aktu protokoły wraz z wszelkiemi dowodami, poczem Rada miejska po sprawdzeniu wyborów ogłosi ukończenie onychże i nazwiska osób wybranych.

§. 47. Bliższe przepisy o postępowaniu przy wyborach, Rada miejska za każdym razom ułoży i ogłosi.

§. 48. Kto w ciągu ośmiu dni po zawiadomieniu go o wyborze, przyjęcia nie odmówił, uważa się, iż wybór przyjął.

Odmówienie tylko z ważnych powodów nastąpić może.

Ocenienie takowych zostawia się rozstrzygnieniu Rady miejskiej.

Kto wbrew uchwale Rady miejskiej obowiązków Rady pełnić nie będzie, utraca prawo głosowania na lat sześć.

§. 49. Rada miejska urządzi się, skoro wybory będą ukończone i przynajmniej dwie trzecie nowo obranych członków wybór przyjmą.

Aż do potwierdzenia wyboru prezydenta miasta przewodniczy Radzie dotychczasowy przełożony.

Każdy radca miejski, obejmujący swą posadę, składa do rąk przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

§. 50. Ukonstytuowana Rada miejska rozpoznaje akt wyboru i rozstrzyga ostatecznie o ważności, niemniej o powodach nieprzyjęcia wyborów, tudzież o zarzutach przeciw wyborom, które w terminie dni ośmiu, licząc od dnia ogłoszenia wyboru, do niej wniesione być mają.

Polityczna władza krajowa może unieważnić wybory, któreby padły na osoby od obieralności wyjęte lub wykluczone, przeciw temu służy jednak droga rekursu do ministerstwa.

§. 51. Dla uzupełnienia miejsc w skutku nieważności lub nieprzyjęcia wyborów wakujących, rozpisze bezzwłocznie nowo ukonstytuowana Rada miejska na podstawie poprzednich spisów bez powtórnego ogłoszenia takowych, nowy wybór w tem kole lub oddziale wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

§. 52. Prezydenta wybiera Rada bądź z grona swego, bądź z grona wyborców prawo obieralności mających na lat sześć.

Wiceprezydenta pierwszego, jako zastępcę prezydenta w Radzie miejskiej, wybiera Rada z grona swego.

Prezydent i jego zastępca muszą być wyznania chrześciańskiego.

Do wyboru prezydenta i jego zastępcy przystąpi Rada miejska najdalej w przeciągu dni czternastu po opróżnieniu posady.

§. 53. Wybór prezydenta winien się odbyć na posiedzeniu tajnem pełnej Rady miejskiej, umyślnie na ten cel zwołanej.

Do wyboru prezydenta miasta mają być wezwani wszyscy członkowie Rady miejskiej.

Członek, którymby na wezwanie do takiego wyboru nie przybył, lub przed jego ukończeniem się oddalił, jeżeli nieobecności swojej lub oddalenia się dostatecznie nie usprawiedliwi, traci mandat i przed upływem lat trzech do Rady miejskiej wybranym być nie może.

Do wyboru konieczną jest obecność przynajmniej trzech czwartych części członków Rady miejskiej.

Głosowanie to odbywać się winno oddaniem kartek. Inny sposób głosowania miejsca mieć nie może.

Obranym jest ten, kto otrzyma bezwzględną większość głosów członków obecnych.

Równie wiceprezydentem obrany będzie ten, kto otrzyma więcej niż połowę głosów obecnych członków.

Jeżeliby przy głosowaniu nie osiągnięto bezwzględnej większości głosów, należy przedsięwziąć powtórne głosowanie, a jeżliby i przy tem nie okazała się potrzebna większość głosów, wtedy należy przystąpić do ściślejszego wyboru.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się do tych dwóch osób, które przy powtórnem głosowaniu największą ilość głosów otrzymały.

W razie równości głosów, rozstrzyga los, kto ma być wzięty do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, dany przy trzeciem głosowaniu osobie niewziętej do ściślejszego wyboru, ma być za nieważny poczytany.

Jeżeliby przy ściślejszym wyborze okazała się równość głosów, wtedy rozstrzyga los.

§. 54. Wybór prezydenta miasta Krakowa potwierdza monarcha.

Skoro potwierdzenie nastąpi, prezydent miasta w obecności Rady miejskiej złoży przysięgę do rąk naczelnika rządu krajowego na wierność monarsze i posłuszeństwo, stosowanie się do ustaw i sumienne pełnienie swoich obowiązków.

Wiceprezydent pierwszy składa taką samą przysięgę do rąk prezydenta miasta Krakowa na zgromadzeniu Rady miejskiej.

§. 55. Radcy miejscy obierani będą na lat 6 w sposób taki, że co lat trzy połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, występuje, i rada nowowybranymi z właściwych kół wyborczych (§§. 37, 38, 39) radcami uzupełnioną będzie tak, aby zawsze z 60 radców złożoną była.

Los oznaczy, którzy z wybranych rzeczywistych radców po upływie pierwszych lat trzech ustąpić mają.

Z końcem następnego trzechlecia ustępują ci z rzeczywistych radców, którzy swe sześcioletnie urzędowanie kończą. Wybory przeto ubywających radców co lat trzy odbywać się mają.

Do liczby radców, losem ustąpić mających po pierwszem trzechleciu, tudzież radców opuszczających radę po upływie sześciu lat urzędowania, liczeni będą radcy ubyli przez śmierć, rezygnację lub z innych przyczyn niniejszym statutem przewidzianych w sposób taki, iż jeśli np. w ciągu trzechlecia z radców pierwszego koła wyborczego ubyło czterech, z drugiego koła oddziału I. trzech, a z trzeciego koła oddziału II. dwóch, to winno ustąpić z końcem pierwszego trzechlecia losem z koła pierwszego radzców sześciu, z drugiego z oddziału I. dwóch, z oddziału II. pięciu, z koła trzeciego oddziału I. pięciu, a oddziału II. trzech; liczba zaś nowo wybrać się mających radców 30 wynosić będzie.

§. 56. Losowanie radców z końcem trzechlecia z Rady wyjść mających, winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed skończeniem kadencji nastąpić mogły.

Losowanie odbywa prezydent miasta, lub pierwszy wiceprezydent wobec zgromadzonej Rady.

§. 57. Radca kończący urzędowanie może być na nowo wybrany; służy mu jednak prawo wymówienia się od powtórnego wyboru bez przywiedzenia przyczyny.

§. 58. Gdy godność pierwszego wiceprezydenta trwa przez lat trzy, przeto każda odnowiona Rada wybiera sobie jego następcę w sposób przewidziany §. 52. Wiceprezydent, o ile w Radzie miejskiej na dalsze trzechlecie pozostaje, może być nadal potwierdzonym.

§. 59. Członkowie Rady miejskiej, licząc w to pierwszego wiceprezydenta, urzędują bezpłatnie.

Za sprawowanie interesów gminy po za jej obrębem, mogą żądać wynagrodzenia.

Płace i inne emolumenta prezydenta miejskiego oznaczy etat miejski.

Gdyby zastępca prezydenta przez czas dłuższy prezydenta zastępował, Rada miejska może mu wyznaczyć stosowne wynagrodzenie.

§. 60. Prezydent miasta i jego zastępca musi mieć w Krakowie stałe zamieszkanie.

§. 61. Prezydent i jego zastępca nie mogą bez zezwolenia Rady złożyć urzędowania swego.

§. 62. Prezydent, jego zastępca i radca miejski traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralności stała na przeszkodzie. Jeżeli który z nich popadnie w śledztwo z powodu jakiego z czynów karygodnych w §§. 32 i 37 wskazanych, lub jeżeli na jego majątek konkurs ogłoszony, albo postępowanie ugodne zarządzone zostanie, wtedy nie będzie mógł sprawować swego urzędu, jak długo trwa postępowanie karne, krydalne lub ugodne.

Radców miejskich, którzy bez ważnych powodów przez trzy miesiące na posiedzenie nie przybywają, Rada miejska uzna za występujących.

§. 63. W razie rozwiązania Rady miejskiej przez władzę rządową, mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory.

Zanim wybór nowy Rady miejskiej dokonanym będzie, prezydent i jego zastępca pozostają na swych posadach, sprawują bieżące interesa gminy, i wykonywują prawa Radzie miejskiej przy wyborach służące.

Od rozporządzenia, Radę miejską rozwiązującego, służy tejże prawo odwołania się do ministerstwa stanu przez Wydział krajowy.

Rozwiązana Rada jedynie tylko do wniesienia rekursu na posiedzenie, przy zamkniętych drzwiach zgromadzić się może.

Tytuł II. O magistracie.

§. 64. Magistrat składa się z prezydenta, drugiego wiceprezydenta, potrzebnej liczby radców magistratualnych, etatem oznaczonej i urzędników pomocniczych.

§. 65. Wydział obrachunkowy podlega bezpośrednio Radzie miejskiej. Jest on organem pomocniczym Rady miejskiej w czynnościach kontroli, i organem pomocniczym magistratu w załatwianiu spraw rachunkowych.

§. 66. Rada miejska mianuje drugiego wiceprezydenta miasta, radców magistratualnych, jako też wszystkich urzędników wydziału obrachunkowego na przedstawienie prezydenta, — innych zaś urzędników gminy i zakładów gminnych na przedstawienie magistratu.

Wiceprezydent drugi, radcy magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasjer są stałymi urzędnikami.

Rada miejska postanowi, jakie inne posady służby mają być stałymi urzędnikami obsadzone.

Stali urzędnicy gminy złożą do rąk prezydenta miejskiego w obecności ciała radnego magistratu przysięgę na wierność monarsze, stosowanie się do ustaw krajowych i sumienne pełnienie swych obowiązków.

Prezydent, drugi wiceprezydent, radcy magistratu, naczelnik wydziału obrachunkowego i kasjer, nie mogą zostawać między sobą w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa aż do 4go stopnia włącznie.

W takimże stosunku nie mogą także zostawać między sobą i ze swymi podwładnymi naczelnicy biór urzędów pomocniczych.

Drugi wiceprezydent, radcy, konceptowi urzędnicy magistratu, urzędnicy wydziału rachunkowego i kasy muszą się wykazać z odbytych egzaminów praktycznych dla urzędników państwa tej kategorji przepisanych.

§. 67. O uwolnieniu od służby (emeryturze czyli pensjonowaniu, kwieskowaniu, suspendowaniu lub oddaleniu) urzędników gminy i zakładów gminnych orzeka Rada miejska.

Stali urzędnicy miejscy uwalnianymi i oddalanymi być mogą ze służby z tych tylko powodów, z jakich urzędnicy państwa uwolnieniu lub oddaleniu ulegają.

Przepisy co do wymierzania emerytury, alimentacji, wsparć i prowizyj dla urzędników i sług państwa, tudzież wdów i dzieci po tychże dotyczące, stosują się także do urzędników i sług gminnych oraz zakładów gminnych.

Dział IV. Zakres działania władz gminnych. Tytuł 12. Zakres działania Rady miejskiej.

§. 68. Rada miejska zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, jest władzą zwierzchniczą miasta we wszystkich sprawach gminy, obowiązaną strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 69. Do zakresu działania Rady miejskiej należy:

A. Rozstrzyganie w sprawach administracyjnych gminy.

B. Kontrolowanie czynności magistratu i innych urzędów gminy, tak w sprawach zakresu działania własnego, jako też w sprawach gminie poruczonych.

§. 70. Rozpoznaniu i decyzji Rady miejskiej na posiedzeniach pełnych, ulegają następujące przedmioty:

1. Zmiana obrębu i statutu gminy. Do zmiany obrębu gminy potrzeba jednak zezwolenia Wydziału krajowego, które tylko ze zgodą władzy politycznej udzielone być może. Zmiana zaś statutu dokonaną być może tylko wedle postanowienia §. 3. niniejszego statutu.
2. Wybór prezydenta i zastępcy jego, oraz mianowanie drugiego wiceprezydenta, urzędników gminy, przełożonych i nauczycieli szkół, tudzież przełożonych zakładów gminnych, niemniej uwalnianie tychże od obowiązków.
3. Organizacja urzędów gminnych, z oznaczeniem liczby urzędników i sług, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych; wydawanie instrukcyj służbowych, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków.
4. Oznaczenie etatu płacy, pensyj emerytalnych i innych korzyści dla urzędników i sług gminy, oraz dla osób wyżej pod 2. wskazanych, dla ich wdów i sierót wedle zasad przez siebie przyjętych.
5. Uchwalanie instrukcyj i regulaminów dla siebie i urzędów gminy.

7. Udzielanie zaliczek na płace urzędnikom, o ile takowe dwumiesięczne płace przenoszą, — przyznawanie szczególnych wynagrodzeń — oznaczenie diet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla osób używanych w służbie gminy.

8. Udzielanie urlopów prezydentowi i zastępcy jego, tudzież dozwalanie urlopów dla urzędników i sług gminnych, przechodzących czas trzech miesięcy.

9. Uchwalanie ogólnych zasad zarządu majątkiem gminnym.

10. Stanowienie i regulowanie opłat i taks na fundusz miejski pobieranych, w granicach obowiązujących przepisów.

11. Udzielanie konsensów na oberże, domy zajezdne, wyszynk trunków i kawiarnie; o ile to prawo dotąd służyło.

12. Uchwalanie i zatwierdzanie katastru kwaterunkowego.

13. Nabywanie i zbywanie nieruchomości lub praw za nieruchomość prawnie uważanych, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, obowiązku służebności, zastawu, lub poręczenia, zaciąganie pożyczek i wszelkie operacje finansowe.

Jeżeli wartość nieruchomości lub praw za nieruchomość uważanych przenosi kwotę 20.000 złr. w. a., niemniej jeżeli zaciągnąć się mająca pożyczka, lub suma poręczoną być mająca, przenosi jedną czwartą część rocznego dochodu gminy wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczonego, wówczas potrzebnem jest nadto zezwolenie Wydziału krajowego.

14. Lokowanie kapitałów na hypotekach.

15. Przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu.

16. Stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcanie albo znoszenie istniejących.

17. Zaprowadzanie nowych zakładów gminnych lub zwinięcie już istniejących.

18. Zatwierdzanie rezultatów licytacji lub układów o dzierżawy, które dłużej niż trzy lata trwać mają, jeżeli roczny czynsz dzierżawny złr. 2.000 w. a. przenosić będzie. Zatwierdzanie układów o dostawy, pociągające za sobą wydatek przenoszący 3.000 złr, w. a.

19. Rozwiązanie w drodze polubownej wszelkich kontraktów w imieniu gminy zawartych.

20. Zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego, niemniej zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych.

21. Umarzanie należytości ściągniętemi być nie mogących, o ile takowe kwotę złr. 50 od jednego dłużnika przypadającą przenoszą.

22. Uchwalanie budżetu rocznego miasta.

23. Przyzwalanie na wydatki, budżetem przewidziane i na wszelkie wydatki nadzwyczajne budżetem nieprzewidziane, z wyjątkiem wydatków dążących do utrzymania rzeczy w dobrym stanie, o ile takowe w przypadkach przewidzianych budżetem kwotę, złr. 500 w. a., a w innych złr. 200 w. a. przenoszą.

24. Sprawdzanie i załatwianie rachunków z dochodów i wydatków miejskich.

25. Stanowienie dodatków gminnych do podatków rządowych, tudzież nakładanie nowych podatków gminnych, niemniej ustanawianie zasad rozkładu i poborn tych dodatków i innych ciężarów gminnych.

Jednakże dodatkami do podatków a w ogólności rozkładami na gminę obciążeni być nie mogą:

1) Urzędnicy i słudzy dworu, państwa, kraju, lub przy zakładach publicznych ustanowieni, tudzież wojskowi, ich wdowy i sieroty co do władz służbowych i co do pochodzących ze stosunku służbowego emerytur, prowizji, dodatków na wychowanie i gracje.

2) Starownicy dusz i publiczni nauczyciele co do kongruy.

Wprowadzanie nowych opłat i podatków, podwyższanie istniejących, pobór dodatków gminnych do podatków stałych, o ileby 25 od sta przeniosły, nakoniec zmiana taryfy poboru dodatków gminnych do podatków niestałych, tylko w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić może.

Uchwała pobierania dodatków gminnych do podatków stałych — dziesięć od sta przenoszących — przez Wydział krajowy zatwierdzoną być musi.

26. Przyjmowanie do gminy lub odmówienie przyjęcia, wyznaczanie taks od przyjmowania do gminy, tudzież uwalnianie od opłaty onych w szczegółowych przypadkach.

27. Rozstrzyganie w sprawach utraty lub odzyskania prawa głosowania i obieralności.

28. Wykonywanie służących gminie praw patronatu i kolatury, tudzież rozdawanie stypendjów, jako i innych miejsc fundacyjnych.

29. Zakładanie i utrzymanie szkół, tudzież udział w nadzorze szkół z ustaw krajowych wynikający.

30. Wykonywanie prawa petycyj w sprawach gminy.

31. W końcu wszystkie sprawy ważniejsze, które sekcje gminy lub magistrat do decyzji Rady miejskiej przedłożą, lub które w drodze odwołania się pod rozpoznanie przyjdą.

§. 71. Zwyczajne pełne posiedzenia Rady miejskiej mają się odbywać co miesiąc, a mianowicie w pierwszy czwartek każdego miesiąca.

Gdyby na czwartek wypadło święto uroczyste, posiedzenie odbędzie się w poprzedzającym dniu powszednim.

§. 72. Posiedznnia Rady miejskiej tylko przez prezydenta zwoływane i pod jego przewodnictwem odbywać się mogą.

W razie nieobecności lub przeszkody prezydenta, zastępuje go pierwszy wiceprezydent, tego zaś najstarszy wiekiem radca miejski.

Posiedzenie przez kogo innego zwołane, lub pod innem przewodnictwem odbyte za nieważne i niebyłe uważanem będzie.

73. Na polecenie naczelnej władzy krajowej lub na umotywowane żądanie dziesięciu radców, prezydent obowiązany jest zwołać posiedzenie Rady miejskiej najdalej w dni ośm.

§. 74. Przewodniczący Rady miejskiej zaprasza na każde posiedzenie okólnikiem wszystkich radców miejskich, przynajmniej na dwa dni przed posiedzeniem.

Gdyby na posiedzeniu, sprawy wymagające większego kompletu traktowane być miały, okoliczność ta w okólniku wspomnianą będzie.

Członek Rady miejskiej nie mogący przybyć na posiedzenie, powód nieprzybycia swego przewodniczącemu przed posiedzeniem donieść powinien.

§. 75. Członków Rady miejskiej bez dostatecznego powodu obowiązków swoich niewypełniających, upomni Rada miejska na wniosek przewodniczącego.

Po dwukrotnem bezskutecznem upomnieniu może Rada miejska na niedopełniających obowiązków radców miejskich orzec karę od 2 — 20 złr. na korzyść miejscowych zakładów dobroczynnych.

Czynienie wniosku o orzeczeniu kary na radców niedopełniających swych obowiązków, nie od woli prezydującego zależy, lecz jest obowiązkiem jego urzędu.

Tylko choroba własna lub rodziny, usprawiedliwiona nieobecność w mieście, nakoniec inne ważne nieprzewidziane przeszkody uwzględnionemi być mogą.

Przeciw takim orzeczeniom rekurs niema miejsca.

§. 76. Posiedzenia Rady miejskiej są publiczne.

Sprawy dotyczące obsadzenia posad, zawieszania lub oddalania ze służby urzędników i sług gminnych traktowanemi będą przy drzwiach zamkniętych.

§. 77. Do otwarcia posiedzenia lub głosowania obecność 30 radców miejskich, nie licząc w to prezydującego, jest konieczną.

§. 78. Urzędnik magistratu przez prezydenta wyznaczony prowadzi protokół obrad.

W protokole obrad członkowie obecni wymienieni, i treść zapadłych uchwał zamieszczoną być ma.

Na żądanie głosujących, zdania uchwale przeciwne zapisywane będą.

Na piśmie podawane wota, które na posiedzeniu wypowiedziane lecz odczytane nie były, do protokołu dołączonemi nie będą.

O zakwestjonowanych ustępach protokołu Rada decyduje, i sprostowanie lub pozostawienie redakcji orzeka.

§. 79. Porządek obrad oznacza prezydujący wedle porządku dziennego, który przed rozpoczęciem posiedzenia odczytanym będzie.

Rada miejska może zmianę porządku dziennego zdecydować na żądanie przez sześciu radców wniesione.

§. 80. W ogólności te tylko przedmioty pod obrady brane być mogą, które poprzednio przez sekcje rozpoznawanemi były.

Gdyby jednak w nagłym wypadku prezydujący uważał za konieczne, albo gdyby $1/3$ część członków obecnych Rady żądała, aby wziąć pod obrady przedmiot przez sekcje nie rozbierany, lub na porządku dziennym nie zamieszczony, natedy zgromadzenie prostą większością głosów, bez wdawania się w rozprawy zadecyduje, czyli przedmiot ten ma być bezzwłocznie rozpoznawanym.

§. 81. Przedmioty pod rozpoznanie Rady przychodzące, wnoszone będą przez referentów, których prezydujący w sekcjach wyznacza.

§. 82. Każdy z radców miejskich ma głos stanowczy. Radcy magistratu w przedmiotach pod obrady przychodzących głos doradczy lub wyjaśniający zabierać mogą. Prezydujący nie głosuje, lecz rozstrzyga równość głosów.

§. 83. Żaden radca miejski na posiedzeniach znajdować się nie może, na których sprawy jego własne, krewnych lub powinowatych aż do czwartego stopnia włącznie traktowanemi będą.

§. 84. Każdy przyjęty wniosek staje się uchwałą: i o ile wyższego zatwierdzenia nie potrzebuje, bez zwłoki w wykonanie wprowadzony być ma.

Przewodniczący może wstrzymać wykonanie uchwał, które zdaniem jego przepisom niniejszego statutu lub prawom obowiązującym są przeciwne, lub też interes gminy na szkody narazić mogą.

Obowiązanym jest jednak decyzję w pierwszych dwóch wypadkach politycznej władzy krajowej, w trzecim zaś wypadku Wydziałowi krajowemu w terminie dni 8 od rozpoznania przedstawić, przy zawiadomieniu o tem Rady na najbliższem posiedzeniu, obok wyłuszczenia powodów zawieszenia.

Gdyby zaś uchwała zdaniem przewodniczącego szkodę oczywistą gminie przynieść mogła, wtedy wykonanie jej chwilowo wstrzymać może, lecz uchwałę tę na najbliższem posiedzeniu Rady w komplecie $3/4$ wszystkich członków zebranej, do zatwierdzenia lub skasowania przedstawić winien.

§. 85. Regulamin obrad obejmuje przepisy, dotyczące sposobu obradowania i głosowania na posiedzeniach Rady miejskiej w pełnych zebraniach i sekcjach. Aż do chwili ułożenia i przyjęcia regulaminu, porządek prawem lub zwyczajem w ciałach obradujących przyjęty, zachowanym być ma.

Kronika.

— **Przedstawienie teatralne i zabawa fantowa** loteryjna na cele dobroczynne, odbyły się wczoraj w sali teatralnej. Ale publiczności było nie wiele. Osobliwie z mieszczaństwa tutejszego nie było prawie nikogo. Niezdołano więc sprzedać wszystkich losów. Przyczyn, iż tak mało osób przybyło, jest kilka. Wczoraj wieczór było posiedzenie Rady miejskiej. Przytem zabawą fantowa nazajutrz po zakończeniu zabaw zapustnych, nie może się nigdy udać pomyślnie. Jedni są znużeni zabawami, drugich kieszeń po karnawale jeszcze się nie opamiętała. Ale Towarzystwo dam dobroczynności chciało korzystać z urządzenia redutowego sali teatralnej, aby uniknąć kosztów osobnych, i dlatego wyprawiło zabawę, nim uprzątnięto salę z przyboru redutowego.

— **Kraków** dnia 14. lutego. Żałujemy mocno, że nie mogliśmy do interpelacji „czyli wolno urzędnikom nosić suknie krojem polskim“ dodać: „Czyli wolno uczniom gimnazjalnym nosić suknie krojem polskim?“ Bo też u nas w Krakowie często strój polski, noszony przez uczniów gimnazjalnych, staje się powodem nader niemiłych zajść, a zawsze wobec władz szkolnych nosi cechę niesforności i nieposłuszeństwa, chociaż zakazanym nie jest.

Przykre a nawet trudne kolizje ztąd wynikają, bo często ojciec sam nosząc suknie polską, musi dowodzić synowi, że lepiej, aby przywdział francuzką, a to dla tego, aby go uchronić od sekatur pana dyrektora lub profesorów, co często staje się powodem do zwichnięcia całej przyszłości młodzieńca.

Oby raz już przewodnictwo naszych dzieci na właściwy tor było wprowadzone, a przedstawiciele tegoż nauczyli się szukać zasługi we własnym zawodzie, a nie w wykonywaniu obowiązków polityczno-policyjnych, plamiących charakter pedagoga! Jakie skutki takie postępowanie w sferach młodych wywiera, każdy to łatwo pojmie.

— **Udzielenie stypendjum.** Jego Eksc. p. namiestnik udzielił uczniowi 4. klasy gimnazjum w Samborze, Szczepanowi Dżurdż Sieleckiemu, stypendjum familijne rocznie 210 złr. w. a. z fundacji Anieli Sieleckiej.

Na przedstawienie kolegium profesorów wydziału lekarskiego na uniwersytecie w Wiedniu, udzieliło namiestnictwo lwowskie dwa stypendja po 315 złr. w. a. z fundacji Krausnekera 1) Ksaweremu Krausnekerowi, z tytułu należenia do familii: 2) Władysławowi Lipińskiemu, synowi mieszczanina lwowskiego, aż do ukończenia studjów i otrzymania godności doktorskiej.

— **Dla głodnych** przysłał nieznajomy dawca z poczty bukaczowieckiej do centralnej komisji głodowej 10 złr. w. a.

— **Na wsparcie S. Sokołowskiego** złożyli w red. *Gaz. Narod.*: pani T. O. 4 złr., p. Krasnopolski 2 złr., p. N. N. 6 złr. Z wyszczególnionemi dotąd razem: 54 złr. i 1 dwuzłotówka.

Ostatnie wiadomości.

Ostd. Post z d. 15. bm. utrzymuje, że z pewnego źródła jest jej wiadomo, jako wystąpienie hr. Belcrediego z gabinetu jest rzeczą zdecydowaną. Natomiast *Presse* uważa pogłoskę o zmianie ministerstwa za przedwczesną; jeszcze kryzis nie wybuchła. Według *Presse* i dzień wyjazdu ministrów do Pesztu, nie jest jeszcze oznaczony. Powodem tego wyjazdu ma być ułożenie odpowiedzi na adres sejmu kroackiego, i w ogóle głównie sprawy węgierskie. Na naradzie tej będą wszyscy ministrowie i kanclerze obecni.

Nie skończy się podobno na jednej naradzie. Cesarz ma powrócić z Pesztu do Wiednia dopiero po ukończeniu rozpraw adresowych, które długo potrwają. Zwrot Izby wyższej węgierskiej przeciw niższej miał wypaść pomyślnie dla Węgrów: rząd już opiera się podobno tylko mianowaniu osobnego dla krajów węgierskich ministra wojny. *Wiener Abendpost* w najnowszym artykule, wypowiadając radość swoją z postępowania węgierskiej Izby wyższej, daje jednak do zrozumienia, że rząd może wolałby przywrócić autonomię municypalną, jak nadawać Węgrom osobne odpowiedzialne ministerjum. Zresztą tak kręto pisany cały ten artykuł, że trudno odgadnąć myśl jego właściwą. Zdaje się jednak, że nietylko sprawy wewnętrzne będą przedmiotem narad gabinetowych w Peszcie.

Wiedeński bowiem korespondent do *Börsenhalle* z d. 14. b. m. pisze: „Ostatnia nota, odczytana przez posła austrjackiego, musiała gabinet berliński o tyle oświecić, że Austrja nie da się dłużej straszyć jakiemś zawikłaniem wzajemnem. Wkroczenie wojska pruskiego do Holsztynu, sprowadziłoby bezwarunkowo wkroczenie inne, które już raz Prusy prawdziwego strachu nabawiło. Opinia w Wiedniu jest co do Prus tak znużoną, że do wybuchu nie wielkiej potrzebaby prowokacji.“ A z Brukseli donoszą pod d. 14. b. m., iż w dyplomatycznych kołach Paryża panuje przekonanie, że między Austrją a Prusami prawdopodobnie nastąpi zerwanie.

Do *Pester Lloyda* zaś piszą z Wiednia pod dniem 13. bm.: „Chociaż wszelkie oznaki wskazują, że położenie polityczne jest bardzo groźnem, w kołach ministerjalnych jednak nie chcą tego przyznać. Owszem zapewniają, że przyjazne stosunki z Prusami nie zostały bynajmniej nadwerężone. Bo chociaż najnowsza nota Bismarka opiewała nieco drażliwie, to przecież odpowiedź austrjacka jest spokojną, godną, lecz zarazem stanowczą i opiera się silnie na umowie gasteinskiej. Do tej chwili nie zamieniono żadnych dalszych not, należy jednak oczekiwać repliki pruskiej.“

Według doniesień paryzkich, miał dnia 14. bm. hr. Goltz, poseł pruski w Paryżu, wyjechać do Berlina, jak słychać, aby objąć ministerjum spraw zagranicznych.

Posiedzenie sejmowe z d. 16. lutego.

Odczytanie protokołu odłożono do następującego posiedzenia, gdyż nie zdołano go wygotować z powodu obszerności.

Demków otrzymał 8dniowy urlop.

Od wczoraj przybyło petycyj 36. Razem 1.384.

Frakcja klerykalna ruska interpeluje pisemnie komisarza rządowego, dla czego nie przestrzegana jest ustawa, zakazująca targów i jarmarków w dnie świąteczne obr. gr. Komisarz rządowy odpowiada zaraz. Trudno rzecz zbadać, skoro nie ma faktów. Ustawy przestrzegają, aby podczas trwania nabożeństwa obu obrządków nie odbywały się targi i jarmarki. Zresztą o ile będzie można, rząd sprawę zbada i wtedy odpowie komisarz.

Następują z porządku dziennego dalsze obrady nad statutem miasta Krakowa.

Izba bez rozpraw przyjmuje dalsze paragrafy, i to całemi rozdziałami. W przeciągu niespełna pół godziny uchwalono resztę paragrafów od 87 do 128 czyli do końca.

Trzecie czytanie odbędzie się na przyszły tydzień. Pierwej musi komisja wygotować proklamację (Einführungsgesetz), która przedkłada się do sankcji wraz z statutem.

Z porządku dziennego następuje pierwsze czytanie wniosku Ludwika Skrzyńskiego, aby odpowiednio do ważności handlu, przemysłu i rękodzieł, nadano ludności miejskiej większą reprezentację sejmową, przez zmianę prawa wyborczego. W świetnej mowie wykazuje ważność miast w Galicji, cytuje pojedynczych zamożność, n. p. Brzeżan, Śniatyna i t. d. Odpiera zacieki frakcji klerykalnej, która w memorandum żądała od ministerstwa, aby miastom, z wyjątkiem Krakowa, Lwowa i Brodów, odjąć reprezentację. Wskazuje iż miasta są pionierami wolności, iż osobliwie u nas stoją na straży wolności i oświaty przeciw barbarzyństwu azjatyckiemu. Wnioskodawca nie żąda, aby ujęto posłów grupom innym, lecz aby nadano miastom większą niż dotąd liczbę posłów. Proponuje, aby jego wniosek odesłano do Wydziału krajowego, który ma właśnie reformę ordynacji wyborczej przedłożyć.

Izba ten wniosek przyjmuje.

Przy zamknięciu dziennika motywuje ks. Kaczała swój wniosek o wyjęcie wiejskich gmin od przymusu utrzymywania kominiarzów.

Do dzisiejszego numeru dołącza się stenograficzne sprawozdanie z 32. posiedzenia sejmowego.

☞ **Uprasza się prenumerujących sprawozdania sejmowe, o wczesne nadsyłanie prenumeraty na dalszych 50 arkuszy sprawozdań sejmowych, ażeby szanowni prenumeratorowie nie doznawali zwłoki.**

Kurs lwowski, z dnia 15. lutego.	Dają w. a. zł.	ct.	Żądają w. a. zł.	ct.
Dukat holenderski	4	86	4	91
Dukat cesarski	4	88	4	92
Moskiewski półimperjał	8	47	8	57
Moskiewski rubel srebrny	1	56	1	59
Moskiewski rubel papierowy	1	29	1	31
Pruski talar kur.	1	51	1	53
Galic. listy zast. w. a.	63	82	64	42
Galic. listy zast. m. k. (bez kuponów)	67	01	67	63
Galicyj. oblig. indem. (bez kuponów)	66	67	67	42
Pożyczka narodowa (bez kuponów)	64	72	65	33
Akcje kolei żel. gal.	159	17	162	50

Telegrafowany kurs wiedeński, dnia 15. lutego.	W. A. zł.	c.
Oblig. długu państ. 5% za 100 gl. m. k.	61	85
Pożyczka nar. 1854 5% za 100 gl. m. k.	65	05
Losy z r. 1860	81	05
Akcje banu nar. za 1000 gl.	747	00
„ Towarzyst. kred. na 200 gl.	146	10
Londyn 10 fnt. szterlingów	102	70
Dukaty cesarskie sztuka	4	91
Srebro za 100 gl. w. a.	102	00

✝

Pożegnanie.

Aleksander Łokucijowski, słuchacz 4. roku prawa, po krótkiej lecz ciężkiej słabości, zaopatrzony św. Sakramentami w dniu 7. lutego 1866 r. w 24. roku wieku swego zakończył życie doczesne we wsi Łukawicy, obwodzie Żółkiewskim; umierając żegnał swych krewnych i grono licznych i zacnych kolegów i przyjaciół.

Pokój wieczny jego popiołom!

Już wyszedł Nr. 2. BĄKA.

Uwiadomienie.

W Stanisławowie otworzył podpisany

SKLEP WĘDLIN

różnego rodzaju,

jakoteż i wszelkich wyrobów z mięsa wieprzowego na wielki rozmiar, i po cenach bardzo umiarkowanych, przyjmując także wszelkie w tej mierze obstalunki posyłką; o czem szanowną publiczność uwiadamiając, upraszam o łaskawy pokup ręcząc za dobroć towaru.

Jan Lankosz
w Stanisławowie.

Cztery ogiery arabskie.

Od dnia 18. lutego b. r. stanowić będą w Krakowcu w obwodzie Przemyskim, z stajni J. O. księcia Adama Lubomirskiego następujące ogiery:

1. **Magador,** ciemno-gniady, oryginalny arab. z ojca Kochajlan, matki Obijanki, cena 25 złr. w. a.

2. **Krakowiec,** złoto-gniady, z ojca Dziedran, matki Gulda, cena 25 złr. w. a.

3. **Rostań,** złoto-kasztan, z ojca Dziedran, matki Obijanki, cena 20 złr. w. a.

4. **Medżíed,** ciemno-kasztan, z ojca Dziedran, matki Mizia, cena 20 złr. w. a.

Dla służby stajennej od każdej sztuki po 2 złr. w. a.

Ktoby sobie życzył klacze w stajni skarbowej pozostawić, dostać może wiktuały po cenach targowych.

Bliższa wiadomość w zarządzie dóbr Państwa Krakowca, post restante w miejscu. 1174 1—3

ŚRODKI APROBOWANE
do pielęgnowania włosów, zębów i do upiększenia cery.

Do pielęgnowania włosów.

Pomada taninowa słoik 1 złr. w. a. **Pomade de Venus zapachu jaśminowego, rezedy, róży, kassji i fiołkowego** słoik po 90, 70 i 50 cent. **Olejek z ziół karpackich** koloru żółtego i czerwonego flaszeczka po 53 cent.

Do pielęgnowania zębów

Rosyjska woda do ust flaszka po	2 złr.	— cnt.
Eau de Botot do ust flaszka po	1 „	25 „
Woda angielska do ust flaszka po	— „	60 „
Proszek angielski do zębów pudełko po	— „	40 „
Pomade imperial pour le dents	— „	70 „
Odontine pasta do zębów	— „	70 „

Środki do upiększenia cery.

Creme de Ninos de l' Enclus słoik po 50 centów. **Woda do umywania** od piegów, ostudów, pryszczyków i t. d. flaszka po 70 cnt. **Roślinny proszek dla kobiet** (biały i czerwony) paczka po 12 cnt.

Oprócz tego polecamy różne perfumy.

Esencje do kadzenia:

Esterhazego płyn do kadzenia flaszka	1 złr.	— cnt.
Fumigation liquid flaszka	1 „	— „
Eau de lavande double fl.	2 „	10 „
Eau de Musque flaszka	— „	65 „
Poudre de Serail pudełko	— „	60 „
Pastilles a brules	— „	50 „

Główny skład we Lwowie w aptece Zygmunta Rukera. 1096 4—6

KSIĘGARNIA KAROLA WILDA
we Lwowie i Samborze

otrzymała na główny skład nowe dziełko hygieniczne pod tytułem:

Dra Liebiga

O WYCIĄGU MIĘSNYM

używanym jako wybornie działający środek posilny i lekarski, tudzież o *przyrządzeniu*

NOWEJ POLEWKI DLA DZIECI zastępującej mleko macierzyńskie.

Opisał

Teodor Torosiewicz,

aptekarz we Lwowie, posiadający złoty krzyż zasługi z koroną, członek farmaceutycznych, lekarskich i innych naukowych towarzystw.

Lwów. Nakładem autora. 1866.

Cena 36 cnt. w. a.

To dziełko można też nabyć we wszystkich księgarniach krajowych i zagranicznych.

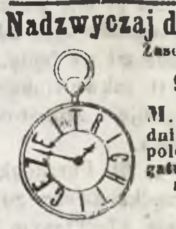
Co do pierwszego artykułu t. j. **„Wyciągu mięsnego"**, ten dla swej niezawodnej skuteczności jest w Europie w tak wielkiej mierze żądanym, iż spowodowało to **Dra Liebiga** wystosować na dniu 16. października 1865 do pana Józefa Bennert w Antwerpii, jako jeneralnego ajenta towarzystwa w Fray-Bentos w Ameryce południowej pismo następującej treści: „.... że fabryka wyciągu mięsnego w Fray-Bentos, nawet według swego nowego planu, gdy zważymy możliwość ogromnej konsumcji ludności europejskiej, nie byłaby w stanie zaspokoić jej potrzeb, a nawet nie wystarczyłaby i wtedy, gdyby pięćdziesiąt razy więcej wyrabiała. Bo dość jest trochę tylko obeznać się z trybem handlu artykułów do pożywienia służących, aby przyjść do przekonania, że przy artykule tak **uznanej skuteczności**, produkcja roczna wielukroć sta tysięcy funtów jest tylko kroplą w szklance wody."

Drugi przez **Dr. Liebiga** przeznaczony **środek dla dzieci, zastępujący mleko macierzyńskie**, okazał się i dla osób mniej silnych i do zdrowia powracających skutecznym; ten środek jest w temże dziełku tak jasno opisany, iż każdy łatwo przysposobić go sobie może; a przeto — mówi autor w końcu opisu — za tę otwartość Dra. Liebiga, z którą ogłosił przepis tak na pierwszy jak i na drugi artykuł, czyż nie należy się szczera pochwała? temu, który przez zasługi już przyznane około chemii zastosowanej, znany jest także wszystkim rolę umysłową uprawiającym: gdy przytem sobie przypomnimy, iż w Anglii niejaki Du Barry zasypał całą prawie Europę swoim wyrobem, nazwanym przez siebie „Rewalentą arabską," który nic innego nie jest jak mąką z wyki siewnej (vicia sativa), milionowy dochód mu przynoszącą; a więc tutaj zysk osobisty, niezmierny, podłem oszukaństwem osiągnięty, — tam zaś dowód zgłębionej umiejętności, dowód wysokiej cnoty bezinteresowności, i jedynie tylko wzgląd na dobro ludzkie! 1169 1—3

Majątek Kozówka w powiecie Mikulinieckim, mający przeszło czterysta morgów przestrzeni, z własną propinacją i młynem, jest z wolnej ręki do sprzedania. Chcący wejść w ten interes, raczy się zgłosić do właściciela tego majątku, mieszkającego w miejscu lub do **adwokata Wesołowskiego w Złoczowie**. 1151 2—2

Poszukuje się **Dzierżawy** blisko Lwowa, 100 do 250 morgów obszaru w dobrej ziemi, z budynkiem mieszkalnym nie wielkim byle schludnym — i dobremi budynkami gospodarskiemi. Bliższe szczegóły franko pod adresem: **W. W. S. w Administracji „Gazety Narodowej".** 6—0

Nadzwyczaj dobre i tanie ZEGARKI.

Zasoby od wielu lat zaszczycany

SKŁAD ZEGARÓW

M. HERZA zegarmistrza w Wiedniu, Zwettelhof, Stefansplatz Nr. 6, poleca w wielkim wyborze wszelkie gatunki dobrze zregulowanych zegarów po cenach następujących:

Zegarki genewskie.

Cylindry srebrne na 4 rubiny . . . od złr.	11
Cylindry srebrne na 4 rubiny . . . „	12
Cyl. sr. na 4 rub. ze zł. brz. z odsk. klp. „	14
Cyl. sr. na 4 „ lep z zł. pr. z odsk. klp. „	15
Cyl. sr. na 8 rubinów „	14
Cyl. sr. na 8 rubinów z 2 kopert „	15
Cyl. sr. na 8 rubinów z 2 „ opert. lepsze „	17
Cyl. sr. na 8 rub. obozowe (Armee-Uhren) „	16
Cyl. sr. na 13 rub. „	16
Cyl. sr. na 15 rub lepsze „	18
Cyl. s. z dwoma koprtal „	19
Cyl. s. z mocnemi koprt. „	22
Cyl. s. angielskie z kryszt. szkiełkiem „	25
Cyl. s. obozowe Savonette „	21
Cyl. s. oboz. Savon. lepsze z moc. kopert „	25
Remontoirs w lepszym gat. „	28
dtto dtto Savonette „	34
Cyl. zł. próby 3. na 8 rub. „	30
Cyl. zł. próby 3. na 8 rub. ze zł. kapslą „	38
Cyl. zł. damskie „	28
Cyl. zł. damskie lepsze „	36
Cyl. zł. damskie z emalią i djamentami złotą kapslą na 8 kam. „	40
Savonetty damskie na 8 rubinów „	40
Savonetty damskie z emalią lepsze „	48
Kotwiczne złote na 13 rubinów „	38
dtto na 13 kam. ze złotą kapslą lepsze „	45
dtto na 13 „ s 2 kopert. „	56
dtto z 2 kop. od złr. 60, 70, 80, 90, 100 do	120
dtto damskie . . . od złr.	45
dtto damskie z 2 kopert. „	52
dtto damskie z 2 kopert. z kryszt. szkieł.	65
Remontoirs z mocnemi kopert. od 120, 150,	180

Budziki po złr. 5, z zegarem po złr. 7.

Największy skład zegarów wahadłowych własnego wyrobu 1132 4—12

co 8 dni do naciągania	po złr. 16, 20, 22
bijące godziny i pół godziny „ „	32, 35
„ kwadranse „ „	50, 55, 60
Regulatory co miesiąc do nakręc. „ „	28, 30, 32

Za opakowanie zegarów wahadłowych pobiera się 1 złr. 50 centów.

Naprawki wykonują się najstaranniej. Zamiejscowe zlecenia za przesłaniem gotówki lub przekazem będą najrychlej uskuteczniane. Zegary przyjmują się także w zamian.

FOSFORAN ŻELAZA
P. LERAS DOKTORA UMIEJĘTNOŚCI

Połączenie w stanie ciekłym pierwiastków wyrabiających krew i kości, z jaką ten środek daje się assimilować przez najdelikatniejszy żołądek, wreszcie nazwisko zaszczytnie znane w dziedzinie umiejętności samego wynalazcy, oto są zalety, które zjednały tej preparacji uznanie w całym świecie. Fosforan żelaza przywraca apetyt, ułatwia trawienie, uśmierza boleści żołądka, a najskuteczniejszym jest dla kobiet cierpiących na białe upławy (leucorrhee) a szczególniej zadziwiające sprawia skutki, kiedy idzie o rozwinięcie organizmu młodych panienek cierpiących bladaczkę.

Fosforan żelaza przywraca siły wyniszczonym i używa się po krwiotokach, przy powrocie do zdrowia po ciężkich słabościach, dla osób wątłych, dzieci i starców, albowiem jest to środek przedewszystkiem toniczny i pokrzepiający. 1172 7—16

Dostać można **we Lwowie w aptece Zygmunta Rukera i w aptece A. Berlinera, w Brodach u p. Franzos.**

Broszura! 9—0

ROZPRAWA

o funduszach krajowych,

można dostać za **60** cent. w Administracji **„Gazety Narodowej"** we Lwowie; w księgarniach J. Milikowskiego, we Lwowie, Stanisławowie i Tarnowie; w księgarniach K. Wilda, we Lwowie i Samborze; w księgarni braci Jeleniów w Przemyślu i w agencji dzienników krajowych i zagranicznych Jg. Hercoka we Lwowie.

Dr. Fran. Sautera Pastylki z mchu!

1089 Koncentrowany 4—12

MECH ISLANDZKI

przyjemnego smaku, **od kaszlu, chrypki, kataru płucowego, bólu szyi i piersiowego itd.** w pudełeczkach po cenie 40 cnt., z przesełką pocztową 50 cnt. w. a. Główny i jedyny skład **we LWOWIE w apt. Z. Rukera, w Brodach** u Kościckiego, **w Rawie** u apt. Distla.

Jarmark na konie,

pierwszy tegoroczny, odbędzie się w mieście obwodowem w Tarnowie w Galicji **na dniu 19. marca 1866** i następnych. Konie przyprowadzone nie ulegają opłacie targowej. 1166 3—3

Tarnów dnia 8. lutego 1866.

Wiadomość dla lekarzy
SYROP Dra. FORGET.

Sirop du Dr FORGET używa się z najpomyślniejszym skutkiem przeciw **kaszlom uporczywym, katarom, kokluszowi, nerwowej irytacji naczyń płucowych i wszelkim cierpieniom piersiowym.** Lekarze paryzcy zawsze z pomyślnym skutkiem go przepisują. Łyżeczka od kawy jest dostateczną. Dostać można w Paryżu u Dr. Chable, rue Vivienne. 36; w Krakowie u Brunona Miczyńskiego, w Warszawie w składzie materjałów aptecznych Galla, we Lwowie u **Z. Rukera.**

Cena flaszki 1 złr. 80 cnt., z opakowaniem 2 złr. w. a. 1185 6—0.

Nader korzystna kasa oszczędności dla każdego.

Jak można najbezpieczniej pieniądze ulokować, i oraz zostać bogatym człowiekiem? Kupuje się

c. k. austr. los premji za 100 złr. z roku 1864

w kantorze wymiany Karola Spitzera w Wiedniu, Wollzeile nr. 27 w ten sposób jako zadatek daje się 10 złr., a resztę 90 złr. w ratach miesięcznych po 5 złr.

Jakie są korzyści przy tem?

1) Przy wpłatach grywa się na 8 ciągnień, i na wypadek wygranej otrzymuje się całą wygranę. Ciągnienia te nastąpią: 1. marca, 1. kwietnia, 1. czerwca, 1. września i 1. grudnia. Po ukończeniu wpłat grywa się jeszcze przy 155 ciągnieniach. Ogółem grywa 400.000 oryginalnych losów z 4.000 serjami na sumę

120 milionów 938.000 złr. w. a.

Przy ciągnieniu rozstrzygają tego samego dnia numera i serje. Wygrane wypłacają c. k. kasy rządowe, a mianowicie:

20 wygranych po	250.000 złr.		20 wygranych po	25.000 złr.
10 „ „	220.000 „		121 „ „	15.000 „
60 „ „	2 0.000 „		90 „ „	15.000 „
81 „ „	150.000 „		171 „ „	10.000 „
20 „ „	50.000 „		352 „ „	5.000 „

2) Każdy los wartości 100 złr. musi w najgorszym wypadku wygrać 140 złr.

3) Losy te są c. k papierami rządowemi, i jako takie mogą być użyte na kaucje, depozyta sierot i t. d.

4) Z zakupnem tych losów wypada się pospieszyć, gdyż te losy mając później wyższy kurs nie mogą za tak tanią cenę być sprzedawane.

5) W ten sposób można najłatwiej osiągnąć kapitał.

6) Każdy, kto pierwszą ratę na powyższy los złoży, otrzyma promese na los kredytowy bezpłatnie. Ciągnienie losów kredytowych nastąpi 1. kwietnia, główna wygrana 250.000 złr.

Raty można podług upodobania i prędzej spłacić. Zlecenia przyjmują się tylko franco z następującym formularzem:

Herrn Karl Spitzers Wechselstube in Wien, Wollzeile n. 27. 1172 1—3

Als angabe auf Stück..... der k. k. oestr. Prämien-Lose vom Jahre 1864 zu 100 Gulden sende ich Ihnen anbei Gulden. .. und verpflichte ich mich, den Rest von 90 fr. ir monatlichen Raten von 5 fl. abzuzahlen.

Fener lege ich 66 kr. als Stempelgebühr ein.

Po ciągnieniu otrzymuje się bezpłatnie listy ciągnień.

Ogłoszenie subskrypcyj na akcje Towarzystwa papierni Czerlańskiej.

Podpisani otrzymali Najwyższą koncesję na zawiązanie Towarzystwa akcyjnego fabryki papieru Czerlańskiej.

Jedną z najżywotniejszych gałęzi przemysłu krajowego jest bezwątpienia fabrykacja papieru. Stosunki i położenie Galicji sprzyjają jej nadzwyczajnie. Materjał bowiem surowy znajduje się w kraju, dotąd wywożony bywa po większej części za granicę, a ztamtąd wraca dopiero jako wyrób do nas. Z rozszerzaniem się zaś oświaty potrzeba coraz większych ilości papieru wzmaga się u nas z każdym rokiem, a istniejące papiernie krajowe tej potrzebie mogą zaledwie w dziesiątej części nastarczyć. Tam zaś gdzie i materjał surowy znaleźć można w miejscu, w wielkiej obfitości i po nizkiej cenie, i łatwość sprzedaży wyrobu w miejscu jest do najwyższego posunięta stopnia, a fabryki tutejsze produkować mogą papier taniej nierównie jak obce, tam jest i największa rękojmia żywotności tej gałęzi przemysłu.

Te uwagi skłoniły nas do założenia wielkiej fabryki papieru zawiązaniem Towarzystwa akcyjnego.

Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosić będzie 500.000 złr. w. a. w 2500 akcjach, każda akcja po 200 złr. w. a.

Towarzystwo akcyjne nabywa na własność istniejącą już fabrykę papieru w Czerlanach, położoną o pół mili od dworca kolei w Gródku, a o półczwarta mili od Lwowa. W tym celu właścicielowi fabryki płaci się za nią w akcjach tego Towarzystwa, oszacowawszy ją przez ludzi fachowych. Właściciel fabryki odstępuje także na własność Towarzystwa potrzebne dla fabryki terytorjum, wraz z wielkim stawem, dostarczającym więcej jak dostateczną ilość wymaganej do fabrykacji papieru trzciny, razem około 500 morgów, a oprócz tego przelewa na Towarzystwo swój pięcioletni c. k. przywilej wyrabiania papieru z trzciny stawowej.

Zebranym przez akcje kapitałem dalszym rozszerzoną będzie fabryka Czerlańska i postawioną na równi z wielkiemi fabrykami za granicą.

Zaliczenia na akcje rozłożone będą w następujący sposób: 10% przy podpisie, 50% przy zawiązaniu Towarzystwa, 20% w 6 miesięcy później, a 20% w rok później. Zaliczenia te przyjmywać będzie Filia banku anglo-austrjackiego we Lwowie.

Termin subskrypcyj na akcje Towarzystwa Czerlańskiej papierni rozpoczyna się **dnia 14. lutego a trwa do końca lutego b. r. Poczem natychmiast Towarzystwo się zorganizuje i rozpocznie swoją działalność.**

Ktoby pragnął bliższych wyjaśnień, temu udzieli ich **Filia banku anglo-austrjackiego we Lwowie,** lub **Zygmunt Kotkowski,** dotychczasowy właściciel papierni, **w Czerlanach.**

Osobiście lub listownie subskrybować można jedynie we Filii banku anglo-austrjackiego we Lwowie.

Bank anglo-austrjacki, Leon ks. Sapieha, Zygmunt Kotkowski.

Formularz listu subskrypcyjnego:

Ja niżej podpisany . . . . oświadczam, że przystępuję do Towarzystwa akcyjnego pod nazwą:

„Towarzystwo akcyjne Czerlańskiej fabryki papieru,"

i obowiązuję się wziąć . . . . akcyj, każdą akcję po 200 złr. w. a. licząc. Jako zaliczkę przyłączam 10% t. j. po 20 złr. w. a. na jedną akcję, razem . . . . złr. w. a. Zarazem oświadczam, iż zatwierdzonym przez c. k. rząd statutom Towarzystwa się poddaję.

Imię, nazwisko i godność subskrybenta
Miejsce zamieszkania
Ostatnia poczta

1165 (4—?)

Wydawcy: Jan Dobrzański i Witalis W. Smochowski Główny współpracownik: Jan Dobrzański. Odpowiedzialny redaktor: Antoni Orzechowski. Druk Kornela Pillera